

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

TELEFON: CHELSEA 3875

Entered as Second Class Matter, September 21, 1963, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3875

NO. 254. — ŠTEV. 254.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 23, 1930. — SREDA, 23. OKTOBRA 1930

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

CILJ BRAZILSKIH VSTAŠEV JE POMIRJENJE DEZELE

NAČELNIKI REVOLUCIONARNEGA GIBANJA SO SE PRIČELI ZBIRATI V GLAVNEM MESTU REPUBLIKE

Predsednik provizorične vlade bo Vargas, podpredsednik bo general Tavora. — Deset tisoč vstašev bo zasedlo važno mesto Sao Paulo. — Kapitan nemškega parnika "Baden" ni dal nobenega povoda za obstreljevanje. — V Rio de Janeiro vlada mir.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 8. oktobra. — Zastopniki provizorične brazilske vlade so izjavili, da je sedaj poglavitni cilj vstašev, pomiriti deželo, kar se jim je že deloma posrečilo.

Danes je došel sem z aeroplanom general Juares Tavora, voditelj vstašev v severnih provincih. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravilo.

Tavora bo zavzemal v provizorični vladi mesto podpredsednika, dočim ji bo načeloval dr. Getulio Vargas kot predsednik.

Tavora se je takoj po svojem prihodu začel posvetovati z ostalimi vstaškimi voditelji.

Dr. Vargas bo došel jutri sem. Poleg drugih voditeljev se nahaja tukaj tudi general Miguel da Costa, vrhovni poveljni vstaških armad na južni fronti.

V mestu vlada popoln mir. Po ulicah patrolirajo dan in noč vojaki. Močni vojaški oddelki stražijo banke, predore in javna poslopja.

SAO PAULO, Brazilija, 28. oktobra. — Sem prihaja na tisoče vstašev iz Rio Grande do Sul. To mesto, ki je eno najvažnejših v Braziliji, bo kmalu zasedeno od 10,000 vstašev.

BERLIN, Nemčija, 28. oktobra. — Nemški poslanik je sporočil, da je morala celo brazilska vlada priznati, da je kapitan "Baden" zadostil vsem predpisom, ko je zapustil pristanišče Rio de Janeiro ter da je skušal neki trdnjavi signalizirati baš v trenutku, ko so padli streli ter usmrtili na krovu sedemindvajset oseb.

IZVEDENCI PREISKUJEJO VZROKE NESREČ

Komitej izvedencev je na delu. — Reševalno moštvo je zopet prodrlo v Maybach rov.

SAARBRUECKEN, 28. oktobra. — Reševalci so danes zjutraj zopet odšli v rov, da poskušajo rešiti 15 premogarjev, ki so še vedno zaprti v rovu.

Nikakega upanja pa ni, da jih bo mogoče rešiti žive iz požara, ki se je uvel po eksploziji.

Vročina v rovu je bila tako velika, da bi je noben človek ne mogel prenesti.

Dva in devedeset trupel leži sedaj v mrtvašnici. Od teh so jih identificirali le 49.

Komitej izvedencev je pričel s preiskavo, da dožene vzroke eksplozije, katere v splošnem pripisujejo vnetju premogovnega prahu.

USODEPOLN UGRIZ

POINT PLEASANT, N. J., 28. okt. Pred dobrim letom je triletno Julijo Easo ugriznil pes. Pes sicer ni bil stekel, toda deklica, na ga je tako prestrašila, da je ležala skoro celo leto v nezavesti. Včeraj je umrla.

NADVOJVODA OTON SE ŽE PRIPRAVLJA

V prvi poslanici bo uveljavil svoje zahteve glede avstrijskega prestola, druga pa se peča z Madžarsko.

DUDIMPEŠTA, Madžarska, 28. oktobra. — Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da bo princ Oton, habsburški aspirant za madžarski prestol, izdal ob priliki svojega 18. letnega rojstnega dne 20. novembra dve proklamaciji.

V prvem manifestu bo uveljavil svoje zahteve na avstrijski prestol.

V drugi proklamaciji naslovljeni na Madžarsko, pa bo izjavil, da poлага svojo prisego, kar pomenja, da je sklenil ohraniti deželni ter spoštovati njeno ustavo.

Istočasno pa izjavlja princ, da ne more pristi v določenem času šestih mesecev, ker obiskuje visoko solo v Belgiji.

Seveda pa imajo glavno besedo narod, ki se nočejo vrniti pod habsburško ter madžarsko krono.

ŽENA BO PLAČALA ODKUPNINO

GALVA, Ill., 28. oktobra. — V soboto zvečer so neznan banditi odvedli petdesetletnega bančnega predsednika Earla L. Youuma. Youum je najbogatejši človek v tujakšnjem kraju ter ima razen ogromnih posestev tudi nad pet milijonov dolarjev.

Svoji ženi je sporočil, da banditi ž njim lepo ravna, ter da zahtevajo petdeset tisoč dolarjev odkupnine. Ženo je prosil, naj zadeve ne javi policijskim oblastim ter naj plača odkupnino.

Izjavila je, da je pripravljena plačati, samo da dobi moža nazaj.

VIHARNO POROČNO POTOVANJE

ATENE, Grško, 28. oktobra. — Jahta "Car Ferdinand", na kateri se nahajata bolgarski kralj Boris in njegova mlada žena Giovanna je morala prestat velik vihar na poti semkaj. Več ur ni bilo sploh nobenega radio-poročila. Šele zvečer so javili, da je jahta srečno preplula Jadransko morje ter da se nahaja ob vzhodu v Korintski zalivi.

Mimo Grške bo odpihla jahta v Črno morje ter bo pristala v bolgarskem pristanišču Varni.

KRONANJE ABISINSKEGA VLADARJA

Zastopniki štirinajstih dežel v Abis Ababa v Abesiniji. — Ras Tafari bo izrekel predsedniku Hooverju posebno zahvalo.

ADIS ABA, Abesinija, 28. oktobra. Neprestano prihajajo nadaljne evropske delegacije, da prisostvujejo slovesnemu kronanju Ras Tafarija za abesinskega cesarja.

Visoki dostojanstveniki koptične cerkve pa pošiljajo k nebu molitve za blagostanje novega cesarja.

Krono, kraljevsko obleko in žezlo so nosili v soboto po cestah. Na čelu spreveda je bil nadškof, kateremu so sledili škofje v sijajnih ornatih.

Z molitvami bodo nadaljevali do kronanja, to je 2. novembra.

Krona cesarja je težka nekako tri funte, krona cesarice je nekoliko lažja.

Obe sta okrašeni z demanti, smaragdmi ter biseri.

Obleka je posuta z dragimi kamni. Meč in žezlo sta edina znamenja, ki sta bila izdelana v inozemstvu.

Obe sta mojstrsko delo francoske juvelirske umetnosti.

Japonska, poljska, egiptanska ter holandska delegacija so došle semkaj že v soboto.

Sprejete so bili od prestolonaslednika v imenu Ras Tafarija.

Spremljal jih je kavalerski oddelek, ki je nosil uniforme po ameriškem vzorcu.

Danes pričakujejo francosko delegacijo in jutri angleško. Tekom tedna bodo prišle še belgijska, švedska in italijanska delegacija.

V splošnem bo zastopanih 14 dežel, katere bo moral Ras Tafari sprejeti po vrsti ter jim vrniti pozdrav.

V soboto bo Tafari odgovoril predsedniku Hooverju po radio ter se mu zahvalil za dar.

SAMOMOR AMERIŠKEGA STUDENTA

PARIZ, Francija, 28. oktobra. — V Seino je skočil 31-letni Austin Blair, ki je študiral pravo na tujakšnji univerzi. Njegovi starši so v Springfield Gardens, N. Y. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

BILANCA VSTAJE NA KITAJSKEM

Nankinška vlada izjavlja, da so bile vstaške armade prepodene. — Milijon vojakov se je borilo v državljanski vojni.

NANKING, Kitajska, 28. oktobra. Sedem mesecev trajajoča vstaja kitajskih severnih mogotcev je bila danes zaključena.

Soglasno z izjavo vlade, so nacionalistične armade prepodile vstaške armade generala Feng Ju Hsi-janga iz province Honan ter jih zasledujejo v gore Šansija in Šensija.

Po težkih bojih v provinci Honan in Šantung, so se pričele oslajene vstaške armade umikati, ko je postavil Čang Hsue Liang, poglavar Mandžurije, na stran Nankinga.

Koncem septembra so prodrle mandžurske armade iz Mukdena ter pregnale Jen Ši Šana iz Pekin-ga, kjer je ustanovil vstaško vlado.

Po cenitvi vlade se je milijon vojakov udeležilo bojev. Od teh jih je bilo 600,000 na strani Nankinga ter 400,000 na strani vstašev.

Nanking ceni nadalje, da je padlo 200,000 mož v boju ali pa da so podlegli slabim sanitarnim razmeram.

Število mrtvih nacionalistov cenijo na 150,000 mož. Tako veliko število je treba pripisovati dejstvu, da so se morali nacionalisti boriti na širokih frontah.

Vlada Nankinga je pričela razmišljati o energični kampanji proti banditizmu in komunistom v notranjosti Kitajske.

Komunistične armade, ki so v zadnjem času plenile in požigale v Kiansi, Hupjeh, Hunan in Honan so povzročile v zadnjem času dosti zadržev.

V Kianu je bilo umorjenih 2000 ljudi, ko so komunisti zavzeli to mesto.

Kampanja proti tujim in kitajskim kristijanom je pregnala misijonarje iz ogroženega ozemlja.

PROTIFAŠISTA ARETIRANA

LONDON, Anglija, 28. oktobra. — Pred uradom italijanske fašistične stranke sta bila aretirana dva Italijana. Pri njima so našli bombo in razno orožje. Baje sta nameravala napasti in razstreliti urad.

VELIKI SNEŽNI ZAMETI V AVSTRIJI

Vseposod so se že pričeli zimski športi. — Veliki nalivi so povzročili na Dunaju ter okolici veliko škodo.

DUNAJ, Avstrija, 28. oktobra. — V Bavarskih alpah, v Črnem lesu ter v gorenjskezijskih nižinah se je pričel že zimski šport.

Visok sneg je padel in snučarji prihajajo od vseh strani.

Temperatura v gorovju je vedno pod ničlo.

DUNAJ, Avstrija, 28. oktobra. — Ze 48 ur pada v podonavski dolini neprestano dež, pomešan s snegom in točo.

Tukaj v okolici je bilo povzročene obilo škode.

Tekom zadnjih 24 ur je padlo nekako pet palcev dežja.

700 ognjegascv in 100 policistov je neprestano na delu, da pumpajo vodo iz kleti nižje ležečih hiš.

Več kot 200 poslopij so morali podpreti, da preprečijo porušenje.

Po vsej Čehoslovaški so povzročili snežni viharji povodnji ter veliko škode.

V pokrajinah, ki leže ob gorah, so bile zaprte vse ceste radi snega. Vsi vlaki imajo zamude, ker so pretrgane brzojavne žice.

29 PREMOGARJEV V NEVARNOSTI

McALESTER, Okla., 28. oktobra. Včeraj se je posul strop v Wheatley premogovniku št. 4 ter odrezal pot na prosto devetindvajsetim premogarjem. Reševalci ne morejo do njih, ker je rov poln plina. Oblasti so izgubile vse upanje, da bi jih bilo mogoče rešiti.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecv točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecv in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potreba poslati za označeni znesek dolarjev ali lir.

V Jugoslavijo		V Italijo	
Dim	\$ 9.40	Lir	\$ 5.75
" 1000	\$ 18.60	" 200	\$ 11.30
" 2000	\$ 37.00	" 300	\$ 16.90
" 2500	\$ 46.25	" 500	\$ 27.40
" 5000	\$ 91.50	" 1000	\$ 54.25
" 10,000	\$ 181.80		

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dolarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisnim putem sporazumete glede načina nakazila.

Najnas nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
63 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

PRVA LOPATA...

Slika nam predstavlja čeno predsednika Hooverja, ko znaga korenino novezasajenega javora pred novo šolo v Washington, D. C.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

PRED VOLITVAMI

V washingtonskih administracijskih krogih vlada naravnost obupno razpoloženje.

Vse namreč kaže, da bodo dobili pri prihodnjih volitvah demokratje v poslanski zbornici večino, pa tudi prihodnjega zveznega senata najbrž ne bodo več kontrolirali Hooverjevi republikanci.

Po njihovem mnenju je vse to prohibicija zakrivila, kar je pa le deloma res.

Vzroka za razpoloženje proti republikanski stranki in proti Hooverjevi administraciji je treba iskati v slabih časih.

Hoover je dobil svojo veliko večino leta 1928 predvsem zato, ker je prepričeval volilce, da zamore uspevati prosperiteta le pod republikanskim režimom, dočim bi izvolitev demokratskega kandidata Smitha povzročila gospodarsko krizo. Sama sreča za Smitha in njegovo stranko, da je pretežna večina ameriških volilcev verovala Hooverju ter ga poslala v Belo hišo.

Kmalu nato se je pa začel pojavljati polom, in Hooverjeva administracija stoji pred gospodarsko krizo kot neveden otrok ter si ne ve in ne more pomagati.

Spoznanje, da so imeli republikanci volilce za norca bo prišlo dne 4. novembra do izraza pri volitvah, ko bo na stotisoče volilcev, ki so bili dosedaj zvesti republikanski zastavi, dezertirali v demokratski tabor.

Da bo tudi prohibicijsko vprašanje igralo 4. novembra vlogo, ni nobenega dvoma.

Dve največji opori republikanske stranke, državi Illinois in Ohio, utegneta to leto izvoliti demokratske senatorje.

Na prvi pogled je jasno, kaj bi to pomenilo, kajti republikanska večina v državi Illinois znaša običajno šeststotisoč, v državi Ohio pa petstotisoč glasov.

Če bodo zmagali v omenjenih dveh državah demokratje, se bo to zgodilo na račun prohibicije.

Dasi se je republikanska stranka že nekoliko sprijaznila z mislijo, da bodo imeli v poslanski zbornici demokratje večino, že zdaj govori o splošni republikanski zmagi leta 1932.

Takoj po 4. novembru bo namreč podala svoje poročilo komisija, ki jo je imenoval Hoover v svrhu, da preštudira uspešno oziroma neuspešno izvedbo postav.

Predsednik komisije Wickersham je že namignil časopisju, da se bo komisija izrekla za omiljenje suhaških postav ter za zopetno prodajo piva in vina.

S priporočili komisije se bo Hoover popolnoma strinjal.

Na ta način skušajo utrditi republikanci svoj ugled ter si zajamčiti zmago pri prihodnjih predsedniških volitvah.

SMRT ČLOVEKA — KROGLE.

Več tisoč gledalcev je doživelo v Atlantic City grozen prizor. Pod imenom "človek krogle" znani dirkalnik umetnik Harvey Powers je pri predstavi običajno zlezel v cev z malo smodnika nabitega topa. Čim je pošli strel, je slebel ven ter padel v loku na pripravljene blazine. Še na ta način je proleteri Powers izšel iz 39 m in po navadi odnešeno samo lažje poškodbe. A običajno se je sčasoma naveličalo tega prizora, nato ga je umetnik presenetil s človek-krogla z novo senzacija. Vprico 50 tisoč gledalcev je dvignilo top letalo nad oceansko obalo. V višini 10 in so oddali strel. Powers je s padalom kakor vedno zlezel v loku naprej in potem kakor kamen navedol. A neznane je slabo računal. Padalo je imelo premalo časa, da bi se pravčasno odprlo. Powers je umrl na arčni kapti menda še v zraku. Njegovo truplo, ki je padlo v morje, so našli motorni čolni šele kakšno uro pozneje.

VODOVJE NARAŠČA.

LJUBLJANA, 13. oktobra. — Komaj so se vrnil v soboto in nedeljo razbesnjene vode v svoje struge in so si obetali naši kmetje za ta teden lepega vremena, da pospravijo zadnji krompir in koruzo ter spravijo jesensko setev v zemljo, že se je spet preobrnilo. Čeprav je aneg obelili naše vršice in celo nižje hribe, kar kaže na stanovito vreme, ni vse skupaj nič pomagalo. Že nedeljska huda jugov burja ni obetala nič prida. "Dež bo" so zmajevali očanci. In res je začelo v noči od nedelje na ponedeljek po malem rostiti, po 9. dopoldne pa so se spet otvorile zatvornice neba ter je pričelo liti z vso silo na zemljo, še vso premočeno od zadnjega nalivja.

Ker zemlja ne more več požirati obilnega napoja, so pričele po dolinah nastopati takoj obširne mlake, ki so se večale in spajale v pravcata jezera. Ves dan lije kakor za stavo, da mislijo nekateri že na "gmajni potop". Ceste so spremenjene v blatne potoke. Raz bregov se vane umazani hudourniki in šuntajo potoke in reke spet k vstaji. Po njihvah gnije preostali krompir in se obupno kopiči pospravljanje jesenskih pridelkov. Dozorelo grozdje po naših goricah počka v dežju in gnije. Ječmen in pšenica, ki bi naj že zelenela po polju, počivata po kašah. Poleg vseh drugih neum tepe letos ubogega kmeta povodenj na povodenj, za ognjem najhujši kmetov sovražnik. Veliko je obetalo letošnje leto. nazadnje pa res kaže, da bodo od vsega ostale le slabe cene.

Krivulja zračnega tlaka je dosegla svoj minimum nekako ob 2. zjutraj. Takrat je znašala barometrova stanje okrog 755mm reducirano na morsk gladino. Od te ure naprej se je začel barometer stalno dvigati in še vedno narašča. Vse kaže, da se približuje tako zvan hladni val.

Porast temperature so povzročili severni vetrovi, ki so južne zračne plasti dvignili kvišku, s čemer je bila izvršena kondenzacija in s tem izločanje padavin tekom vsega dneva. Ob 17. so znašale padavine 42 mm. minimalna temperatura zraka je bila razmeroma nizka. Bil pa je tudi skrajni čas, ker je maksimalna je pa iznašala okrog 15 stopinj C. Deževalo je v vsej

Dravski banovini. V naslednjem kratka poročila iz raznih krajev:

KAMNIK: Nedeljsko dopoldne s toplim solncem je dalo nado, da se bo vreme, ki je poslednje dni in tedne silno slabo, spreobrnilo na boljše. Pa smo se varali, popoldne je pričelo zopet po malem deževati, dež ni prenehal niti ponoči in v ponedeljek še vedno dežuje. Voce zopet vidno narašča...

POLHOV GRADEC: Zaradi zadnjih hudih nalivov so hudourniki v polhograjskem hribovju zelo naraščali. Gradaščica je pa že mestoma prestopila bregove in poplavlila dolino. V nevarnosti je ena most čez Gradaščico, katerega so zajeli hodi in debli, ki jih Gradaščica nosi s seboj. Hidrotehnični oddelk banske uprave v Ljubljani je bil brzojavno zaprosen za pomoč.

HRASTNIK: V petek popoldne je potok Boben tako hitro in zelo naraščal, da je stopil iz struge in je vdrla voda v bivši Logarjev mlin. Tudi prostor okrog Bošev kovačnice je bil popolnoma v vodi. Sava je naraščala preko noči od petka na soboto. V soboto dopoldne je zopet začela upadati in tudi potok Boben je prišel že skoraj v svojo normalno stanje. Ves ponedeljek pa je zopet zadeževan in se opaža ponovno naraščanje voda.

KRŠKO: Tekom sobote popoldne in nedelje se je Sava umaknila zopet v glavno strugo. Na sejmišču in v okolici je naplavila ogromno siviža, poskrbela pa tudi za to, da je čistila pot pod glavno cesto. Novo deževje pa povzroča bojazen pred veliko poplavo.

DOBOVA: Ker je Sotla prestopila strugo in preplavila njive in travnike je pod vodo tudi cesta, ki vodi iz Hrvaške na Štajersko. Tako je v nedeljo obital neki avto, zaseden s potniki, v vodi in so ga morali izveči s konji iz vode. Ker znova dežuje, se prebivalstvo boji hude poplave.

POLJČANE: Ko se je v petek proti 19. zjasnilo, se je za enkrat nevarnost hujše povodnji minula. Bil pa je tudi skrajni čas, ker je vodo ponekod vdrla že v hiše. Vendar so še v soboto pokrivalo

tukajšnja polja in travnika velikanske mlake in tudi dohod v Poljčane je bil skozi Sp. Poljčane še zaprt, ker je cesta še deloma pod vodo. Šele v nedeljo je voda skoro docela otekla. Najveš škoda je poplava prizadejala že itak ubogim kmetovalcem. Tudi cesta je na mnogih mestih znatno poškodovana.

MARIBOR: Posledice neprestanih nalivov in dežja, ki traja že več dni, so zelo hude in bati se je katastrofalnih povodnji. Drava stalno narašča, ponekod je prestopila bregove in je na Dravskem polju že povzročila veliko škodo. Meljski hrib pri Mariboru se je na treh krajih nevarno zrušil v dolino, na Meljski cesti so se spustili plazovi in zabarikadirali cesto v Šen Peter. Oblasti so takoj odredile, da so na ogroženi cesti začeli z reševalnimi deli, da omogočijo reden promet.

ZLATI RUDNIK V KREMNICI

Čehoslovaška vlada je sklenila obnoviti dela v starem zlatonosnem rudniku Sv. Ane pri Kremnici na Slovaškem, kjer so ogrski kralji stoletja kopali zlato in kovali iz njega novce. Rudnik je obratoval do Napoleоновih vojn, ko so morali vsi rudarji v vojko, v rove pa je avstrijska vlada napeljala vodo, da jih na ta način reši pred Francozi. Sto let je stala voda v rovih, sedaj pa so izkopal velik rov, po katerem se bo otekala voda v reko Hron, nakar bodo zopet začeli izkopavati zlatonosno rudo. Rudnik je tudi pri starem načinu dajal znatno količino zlata in strokovnjaki so uverjeni, da se bo obrat izplačeval. Do prihodnjega leta bodo rovi izpraznjeni, nakar se bo začelo v njih redno delo. Kremniški rudnik je slaven v ogrski zgodovini in Madžari so na svoje novce stalno pisali znani dve črki "K. B.", ki jih poznamo še z ogrskega drobiža red prevratom. Znak sta začetni črki besed "Kremnica Banja". V slovaščini pomeni "banja" rudnik in Madžari so si od Slovakov izposodili ta izraz.

V Bulimpešti ne vidijo radi, da bi Čehoslovaška obnovila obrat, ki bo ga Madžari puščali več kot sto let pod vodo. V Kremnici je bila tudi madžarska kovnica denarja, ki pa so jo Čehoslovaki par let po prevratu prenesli v Prago.

Dopisi.

Enumclaw, Wash.

Tukajšnja slovenska podporni društva prirede 15. novembra plesno veselico v Krajin Dvorani. Pričetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina za moške 75c, za ženske 25 c. Godba bo izvrstna. Za prigrizek bo skrbel odbor in bo brezplačen.

Vljudno vabimo vsa sosednja bratska društva, kakor tudi vse ostale rojake in rojakinje iz te okolice, da nas posetijo na veselici 15. novembra 1930.

Tudi kapljice ne bo manjkalo, ene ali druge vrste. Včas je pa tudi črna kava dobra, da glava ne boli. Vsi drugi časi bodo dali prigrizek brezplačno.

Želim, da se vidimo omenjeni dan vsi veseli in zadovoljni.

Pozdrav in nasvidenje!

John Polaynar.

Steward, B. C.

Priloženo pošiljam Money order za \$6.00 za enoletno naročnino za list Glas Naroda. Upam, da mi ga boste redno pošiljali, kakor dosedaj, ker me zelo zanima čitanje tega lista. V njem je vedno dosti novega iz vseh krajev.

Posebno od Petra Zgaga slišimo večkrat kako smešno. Torej, le daj ga, Peter, kar naprej s svojo kolono. Želim ti dober uspeh!

Delavske razmere so tudi pri nas bolj pod nico kakor povsod, ker je dosti ljudi brez dela, ki morajo čakati, kdaj se kača vrata odpro.

Tukaj nas je zaposlenih okrog sto oseb. Ko je nastala precej huda zima, je odpustilo vodstvo našega rudnika precej delavcev. Če se kaj odpre, bom že sporočil.

Končno pozdravljam vse čitatele G. N. Šlom Kanade in Amerike posebno pa mojega brata Johana, njegovo družino in prijatelja Geo Klepa. Želim jim dober uspeh.

Pozdrav tudi Petru Zgagi.

N. Jakofčič.

BREZPLAČNI FOUR.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglasite se za poljanila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12., soba št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 2. do 5., soba 413.

Več bilijonov se jih pokadi kot je zvezd na nebu. . .

Zakaj

One
Zadovoljujejo
... Zato je to

Chesterfield
ENA bo vedno prednjačila!

NAŽGITE ENO in pripravite se sami. Potem boste spoznali, kaj pomeni "one zadovoljujejo". Uživali boste Chesterfield bolj kot katerokoli drugo cigareto.

Peter Zgaga

Kdor samemu sebi ne zaupa, zamore z lahko vestjo reči, da pozna ljudi.

*

Mussolini se je bil predvčerajšnjim zopet razceperil.

Govoril je fašističnim zveznim ravnateljem ter jim dokazoval, da mora fašizem zavladati svetu.

— Kder ni z nami, je proti nam, — je rekel. Kder ni s fašizmom, je proti fašizmu.

Mussolini in fašizem imata močnega nasprotnika.

Kdo je nasprotnik? Mojce Jugoslavija? Ah, kaj pa še! Nemara je Francija? Še manj.

Nasprotnik Mussolinija in fašizma je zdrav človeški razum.

To je močnega nasprotnika, kateremu je dosedaj še sleherni podlegel.

Škoda, velika škoda, da ga je baš v sedanjih casih v Italiji tako malo.

*

Žive vdove so strašno trdosrčne, toda samo napram svojim možem.

*

V New Yorku so zahtevali izdelovalci ženskih oblek. Zaenkrat se še ne ve, če zahtevajo krajši delovnik ali daljši kileje.

*

Gospodinja je rekla lepi služabnici:

— Nak, tega pa ne bom dovolila, da bi tvoj fant stal cele ure na stopnicah in govoril s teboj.

— Saj to res ne gre. — je odvrnila lepota. — Vedno mi pravim, da se to ne spodobi in ga vabim v kuhinjo, pa noče iti.

*

Beljakovina je jako redilna. Posebno nekatera živila imajo v sebi dosti beljakovine.

Spinača z jajcem, naprimer.

*

Če hoče v južno-ameriških republikah kdo za domovino umreti, je najbolje, da se da izvoliti predsednikom.

Pri mesecev bo predsednik republike, nakar se mu bo urenila želja.

*

Rojakinja sta se pogovarjali. Pogovarjali sta se vsaka o svojem možu.

Pa pravi prva:

— Oh, sama ne vem, kaj bi počel moj dedec, če bi mene imel.

— Ali pa moj, če bi bil brez mene — pripomni druga. — Prav nobenega dela ne more brez mene opraviti. Če si hoče kak knof prišiti, mu moram vedno jaz nit v šivanko vtakniti, in vso umazano posodo moram znostiti k sinku, če ne, bi splash nič ne pomil.

*

V neki mali vasi je vsako leto najmanj tridesetkrat gorelo.

No, pa naj gori, saj so bili vsi posestniki dobro zavarovani.

Kompanija je zavarovalnino posušeno izplačala, za vsak slučaj in da se izogne v bodočnosti prevelikim stroškom, je pa poslala detektiva v vas, da bi dognal, kako nastajajo požari.

Ni mu bilo treba dolgo čakati in polizvedovati.

Do bližnjega mesta se je pripeljal z vlakom, odtam se je pa odpravil peš v vas. Predno je pa dospel na svoj cilj, ga je zalotila huda ploha. Stopil je pod prvi kozolec in čakal, da se bo zvedrilo. Lilo je ko iz skafa.

Naenkrat zasliši iz hleva glas malega fantja:

— Oče, dvakrat se je že zablskalo. Ali naj zdaj prižgem, ali naj počakam, da se bo v tretje?

*

— Rojakinja so vprašali: — No, kaj pa tvoj dedec? Ali tudi on v spanju govori?

— Saj to me baš jezi, ker ne govori, ampak le smešlja se tako, sladko kot da bi kako mlado punco objemal. Že tri noči zaporedoma cpažam, kako se smešlja. Če se bo še noč tako sladko režal, mu bom dala po glavi.

*

Če bo moda res uveljavila dolga ženska krila, bodo porotniki spoznali krivim matrikatero obtoženko, katero bi sicer oprostili.

*

Če bo moda res uveljavila dolga ženska krila, bodo porotniki spoznali krivim matrikatero obtoženko, katero bi sicer oprostili.

*

Če bo moda res uveljavila dolga ženska krila, bodo porotniki spoznali krivim matrikatero obtoženko, katero bi sicer oprostili.

*

Če bo moda res uveljavila dolga ženska krila, bodo porotniki spoznali krivim matrikatero obtoženko, katero bi sicer oprostili.

*

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MAX VIOLA

MOJ FRAK

Bil je to prekrasen čas, ko sem si ga dal urezati. Takrat sem bil zaljubljen, zaljubljen do ušes, da bi se poročil. Bil sem še mlad in dotlej še ni bil noben frak oklepaj mojih čustva polnih prsi. A sedaj sem si ga moral nabaviti, kajti bila je lepa, ah, tako lepa kakor cel tucat idealov najznamenitejših slikarjev in pesnikov.

Bila je moja prva ljubezen. Prva ljubezen! Saj veste, kaj to pomeni. Vsako jutro je hodila s pomorščakom nakupovat in jaz sem si sledil že toliko časa, da bi bil končno lahko veljal za prvostopnega strokovnjaka, kar se tiče zeljnatih glav, špinade in letošnjega krompirja. Bila je hči nekakega odvetnika in ko sem to zvedel, sem se takoj odločil, da zaprosim za njeno roko. Stekel sem k svojemu krojaču in si naročil frak, kakršnega še ni izdelala nobena krojačnica. V tem fraku je hotel cel značaj in ko sem si ga oblekel, sem čutil, da sem neodoljiv. Stela — tako ji je bilo ime — bi morala uslišati moje ljubezen, če bi me videla v tem fraku.

Sreče mi je toliko do grla, ko sem se bližal njenemu stanovanju. Bila je v kuhinji, z golimi rokami je stala v kuhinji in kuhala malinov sok. Bila je tedaj vrhu vsega še cela gospodinja in je sama oskrbovala kuhinjo! Kje naj bi našel še eno tako popolno dekle? Naj umrem, ali prej mora biti moja! Stopil sem odločno v kuhinjo in proti Steli. Sprejela me je pa ogorčeno posodo na tleh; spotalnik sem se, iz treh grl se je oglasil obupen krik, rdeča tekočina je pljusnila do stropa in se stočila potem v širokih tokih po stenah nizdol — padel sem bil v malinov sok. Ko so se Stela in obe kuhinjski dekli zbrali od prvega strahu, so se glasno zakrohotali, jaz pa nisem zmogel nobene besede, kajti usta so mi bila polna soka in obraz od njega ves rdeč. V takšnem položaju ni še nihče prosil za ljubezen in tako sem nastopil umik, puščajoč za sabo ob vsakem koraku potokček malinovega soka. Nikoli več se nisem upal pogledati Steli v oči, kajti vsa kokrat, kadar sva se srečala, je morala ugrizniti v rutico, da je premagala glasen smeh.

Od tega časa diši moj frak neznosno po malinah. Ponesel sem ga k enem največjih čistilcev madežev našega časa, pod čigar rokami je dobil spet svoj prejšnji blešč. A duha mu ni mogel vzeti, in kolikorkrat je potem kje dišalo po malinah, so vedeli ljudje, da je moj frak v bližini. Še dostikrat je stopil v deo, saj, žal nisem ostal pri prvi ljubezni. Zaljubljen sem se še v mnoga dekleta, a čudno: čim odkritosrežneje sem ljubil kakšno dekle, — tem bližje partijo je napravila — s kom drugim. Prišlo je tako daleč, da so me skušala spraviti meni znana dekleta v zaljubljenost; čim se je to zgodilo, so bila gotova, da jih čaka vsaj kakšen mlad dvorni svetnik. Tako se

je rešilo na izvrsten način celo šest zarjavelih deklet. Mislim, da je ta čudna lastnost še danes v meni, in če pojde tako dalje, ne bo moj frak nikoli izpolnil svojega namena, nikoli ne bom stal v njem pred altarjem in dahnili svoji vroči ljubljeni nevesti svoj ganjeni "Da".

Sicer pa je bil moj frak že večkrat v slavnem položaju in njegovi nosilci so izrekli že čisto pred oltarjem svoj za večno vezajoči — "Da!" — le žal, da nisem bil nikoli eden teh nosilcev, vedno je bil kakšen moj prijatelj, ki sem mu bil posodil frak za poročni dan. Bil smo mladi in polni upanja in nismo nikoli imeli denarja in če si je kdo iz našega kroga izbral nevesto, je pripadla mojemu elegantnemu fraku naloga, da mora funkcionar kot slavnostno oblačilo. Ko so mi ga potem po poročnem dnevu poslali nazaj, sem se lahko spuščal v psihološke študije, ki so dajale neizmerno zanimive rezultate. Ko se je poročil moj prijatelj Artur, nam je hotel dopovedati, da jemlje svoje Angelo iz ljubezni, ne pa morda zato, ker ga bo nje oče protežiral v uradu. Ko mi je vrnil frak, sem takoj vedel, kje smo. Ni kazal niti najmanjše gubice in praška. Ženin pa, čigar frak ne kaže niti najmanjše nerednosti, ta je zamenjal črke, gubice in svetovni vojni, da je tu poudaril pri neznatnem umiku zakopal sod z veliko množino zlatnine in draguljev. Vendar se kmet ni dal omejit. Tedaj se je obrnil nemo na okrajni glavarstvo ter obljubil plačati vse državne pristojbine in povrh nakloniti 100 tisoč frankov revežem v Orčinju, če mu bodo dovolili prekopati samo nekoliko metrov sveta na omenjenem travniku. Dobil je dovoljenje in je šel na delo, a to se bo menda zavleklo. Na načrta, ki ga ima, tvori glavno znamenje neke drevo. A med vojno ali po vojni so ga posekali in ne ve zdaj nihče točno povedati, kje je stalo poprej.

Ob takšnih porok je začel moj frak seveda trpeti. Poleg tega se je moral vsako poletje prilagodevati zelo nespoštivi družbi — v zastavljalnici. In kadar sem ga potem ob začetku predpusta vzel domov in praznoval svidenje s sol-

SEZNAM AKANIZIRANIH KONCERTOV.

- 26. novembra: Newburg-Cleveland.
- 30. novembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, III.
- 7. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, III.
- 14. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, III.

Svetozar Banovec.
6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Delegatje INVESTMENT BANKERS' ASSOCIATION OF AMERICA so na letni konvenciji v New Orleansu ugotovili, da se nezaposlenost v tej deželi manjša, da se bodo delavske razmere v letu 1932 znatno izboljšale in da bodo leta 1932 normalne.

Ne glede nato, kakšne so ali bodo razmere, resnica je, da so prihranki vsakemu v silii in potrebi najboljša pomoč in da je varčevanje in hranjenje prva pot do samostojnosti.

Vloge obrestujemo od 1. okt. naprej po 4% in obresti pripišemo h glavnici vsakega 1. jan. in julija. Obrestovanje se vrši mesečno. Da je denar pri nas varno naložen, dokazuje dejstvo, da ima država NEW YORK sama pri nas naložen denar.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
NEW YORK, N. Y.

nimi očmi, je bil tako pomečan in gubast, da mi je hotelo počiti srce. S težavo sem mu vračal potem stari blešč in ga vodil po različnih plesih in družinskih večerih, a vsako leto je bilo težje prikriti njegovo starost — in če leži danes pred mano, razprostrti po mizi, me nekaj stisne za grlo, kajti gumbice so mu strgane, sivi popokani in fazona mu spada med davno minule slavne čase.

A ne pomaga nič! Po malinah diši še vedno, sedaj že celo po plesnihivih...

Iskalec zaklada.

Dobro oblečen tujec je na vsak način hotel odkupiti malemu kmetu v vasi Orčinju blizu Douaisa travnik z imenom "Stražmojstrov pašnik". Kmet ni maral kupiti, ker ima itak premalo grude. Kupec mu je nudil vedno več denarja in naposled, po dolgem brezuspešnem barantanju, mu je zaupal čudno skrivnost. Prišel je iz Nemčije in hotel kupiti travnik, ker mu je povedal oče, goslovnik v svetovni vojni, da je tu poudaril pri neznatnem umiku zakopal sod z veliko množino zlatnine in draguljev. Vendar se kmet ni dal omejit. Tedaj se je obrnil nemo na okrajni glavarstvo ter obljubil plačati vse državne pristojbine in povrh nakloniti 100 tisoč frankov revežem v Orčinju, če mu bodo dovolili prekopati samo nekoliko metrov sveta na omenjenem travniku. Dobil je dovoljenje in je šel na delo, a to se bo menda zavleklo. Na načrta, ki ga ima, tvori glavno znamenje neke drevo. A med vojno ali po vojni so ga posekali in ne ve zdaj nihče točno povedati, kje je stalo poprej.

POSLEDICE KRIVICNE OBDOLOTIV.

Iz Berlina poročajo, o tragičnih okoliščinah samomora poštnega uradnika Mautheja, obdolženega, da je ubil svojega prijatelja Lehmana. Ta je bil vrnit znane berlinske pivovarne in je često povabil k sebi Mautheja, da ga je popeljal domov. Tudi nedavno ga je bil vzel na kolo in prijatelja sta bila zelo dobro razpoložena. Za šalo sta se na kolu celo ruvala in pri tem je Lehmann padel pod voz in se poškodoval do smrti. Prestašen je Mauthe skočil z voza in skušal potegniti prijatelja izpod koles. Pri tem si je umazal s krvjo roke in ročave. Ko so ga zasliševali, da pojasni podrobnosti o nesreči, se je tako preplašil, da je začel tajiti, da bi se bil oni dan sploh vozil z Lehmannom in je trdil, da so krvavi madeži na rokav in rokavih živalskega izvora. Zapri so ga in v preiskovalnem zaporu je spoznal, kako nepredvidnost je zagrešil s svojim nerodnim izmotavanjem. Medtem pa se je policiji le posrečilo, da je našla priče, ki so potrdile, da je bilo vse le nesrečno naključje in Mauthe bi moral biti izpuščen. Ko pa mu je hotel jetničar naznaniti veselo vest, je našel nesrečnega moža obesnega. Obupanec si je bil iz srca spletel vrv in se ponoči obesil v svoji celici.

CENA
DR. KERMEVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
225 West 15 Street
New York City

GEORG BERNHARD:

POSLEDICE NEMŠKIH VOLITEV

V poslednjem članku je obrazložil lord Robert Cecil neangleškimi čitateljem bistvo britskega imperija. Gotovo je imel prav, ako je domneval, da ne razumejo povsod bistva odnosarjev med Anglijo in njenimi kolonijami, kakor tudi ne stremiljenja po novi organizaciji teh odnosarjev. Ravno tako pa imam tudi jaz prav, ako trdim, da ni v zunanjem svetu pravilne sočbe o vsem, kar se je poslednje čase dogajalo v Nemčiji. Največje presežene, ki so ga prinesle volitve v Reichstag, je bil poleg znatnega povečanja komunističnih glasov nepričakovani silni porast števila narodno socialistične parlamentarne frakcije. Saj bo štela ta, do sedaj brezpomembna skupina 12 moč, v novi zbornici močno četo 107 poslancev. Kako je ocenil svet izid teh volitev, dokazuje najbolj padanje tvojega Youngovega pasojila. To padanje je običen znak, da se svet ne boji samo notranjopolitičnih zapletov v Nemčiji, temveč da računata tudi z možnostjo nasilnih zunanjopolitičnih okoliš.

Narodni socialisti sami, posebej se visoki zaščitnik te desničarske radikalne stranke, voditelj nemških nacionalcev dr. Hugenberg, tolažijo seveda te svojevrstne volitve kot znak "prebujenja Nemčije". Pod tem geslom razumejo predvsem skromen z ločarstvo politiko in duhom, ki je na njem temeljila ta politika sporazuma. V resnici pa je rezultat nemških volitev pojav obupa zaradi težkega gospodarskega položaja, brezposelnosti gospodarskih bankrotov in socialne bede, kakršne nemški človek do sedaj še ni poznal. Stetistični ne vedo, ne kod in ne kam.

Pametnim strankam ne verujejo več, zato kaj se k radikalom na levi in desni. Naravno je igralo veliko vlogo tudi to, da so narodni socialisti in Hugenberg v svoji agitaciji slikali kot glavno vzrok nemških bede reparacijska plačila in Youngov načrt.

Ti razlogi so pogladi mnoge volice, ki so prej volili trezne stranke, h komunistom in se bolj k narodnim socialistom. Spravili so na veličje tudi milijone, ki so poprej dosledno ostajali doma, zdaj pa so se opredelili skrajno ekstremno; tem milijonom novih volitev je pripisali, da bo novi parlament štel kar 80 poslancev več od starega.

Čprav je malo verjetno, vendar v tem trenutku ni izključeno, da do Nemčija vlado, v kateri bodo tudi narodni socialisti. Ako bi se to zgodilo, bo neizbežna posledica silno razočaranje za volice, ki so glasovali za narodne socialiste. Nobena nemška vlada ne bo kršila obstoječih mednarodnih pogodb, pa naj bo sestavljena kakorkoli. Vsaka se bo zavedala, da v politiki ni mogoče z glavo skozi zid. Celu čista

BOLNIŠNICA NI POMAGALA ŽELODCNI NEREDNOSTI

AMPAK TRINERJEVO GRENKO VINO MI JE PRINESLO POMOC

"V zadnjih dveh letih sem imel vedno sitnosti z mojim želodcem z nepravilnostjo in zaprtostjo," piše J. McCurdy iz Woodstown, N. J. "Bil sem štiri tedne v bolnišnici in bilo je skoro enako, ko sem jo zapustil kot kadar sem šel v bolnišnico. Trinerjevo grenko vino meni veliko pomaga. Opravilo je veliko za mene."

Izredni zeliščni predpis, ki ga zdravniški priporočajo, je poznan za svoje uspehe za izčiščenje in nevarnih prostorih — v želodcu, jetrih, žolčnem mehurju in v črevih. To je vzrok zakaj prinese pomoč proti kislemu želodcu, pekočini, vžigalnju, bruhanju in proti zaprtosti. Trinerjevo grenko vino vsebuje "Buckthorn" kaskaro, Malt ekstrakt in kalifornijsko vino — vsi čisti zeliščni ekstrakti.

Preskrbite si dokaz ZASTONJ. Tukaj naša izredna prosta ponudba. Vprašajte vašega lekarnarja za eno steklenico Trinerjevega grenkega vina. Jemljite kot je predpisano deset dni. Potem če se ne počutite boljše, nesite kar je ostalo vašemu lekarnarju in zahtevajte vaš denar nazaj! Napravite ta poskus še danes.

TRINER'S BITTER WINE

narodno-socialistična vlada bi izvrševala vladne posle povsem tako kakor dosedanje nemške vlade, samo da bi pri tem mnogo bolj krčila in tožila.

Kljub temu pa je izid nemških volitev za inozemstvo "menetekel". Bilo bi neumno, če ne bi vlade in parlament sosednjih držav temeljito preučili pomena in dalekosežnosti poslednjih dogodkov v Nemčiji. Vsekakor pa ni smatrati kot plod takega resnega proučevanja robačnega načina, s katerim so sprejeli nekateri francoski nacionalisti zunanega ministra Brianda pri njegovem povratku iz Ženeve. Strojne puške niso nič kaj prikladno sredstvo v notranji politiki in z njimi tudi ni mogoče nuditi gladnim dela. Tudi v mednarodni politiki ojačeno vojaško oboroževanje, kakorkoli drugače mislimo o njem, ni pravilna reakcija na pojave gospodarskega obupa v sosednjih državah.

Končno tudi ni tako nerazumljivo, da prične narod, ki živi v nudi gospodarski priči, postreženi se po splošni svetovni gospodarski krizi, valiti krivdo za svojo bedo na plačevanje reparacij. Na primitivni način, kakor računajo in mislijo mase vseh narodov, tudi nemške mase ne računajo, koliko nemškega kapitala gre leto za leto v inozemstvo. Pav za prav je trajalo še dolgo, da je prišel nemški narod poslušati te glasove radikalnih sil. V inozemstvu bi morali s priklajenjem zabeležiti, da se nemške mase celih 12 let niso dale premotiti po brezvestni agitaciji desničarskih strank. Od leta 1919 do dosedanjih volitev je imela v vseh državah zborih weimarska koalicijska od socialnih demokratov pa do nemške ljudske stranke zanesljivo večino. In to so stranke, ki nosijo odgovornost za podpis Versailleske pogodbe, za vstop Nemčije v Ligo narodov in končno tudi za sprejem Dawesovega načrta, ločarske pogodbe in Youngovih zakonov.

Dawesov načrt in Youngova pogodba sta bila plod razsodnega gospodarskega prevdanka. Nihče na svetu ni računal, da bi postal Youngov načrt nekaj diktatorski zakon za večne čase. Tudi Young sam ne. V svojem bistvu vsebuje ta načrt dobro premišljen program plačevanja letnih reparacijskih obrokov vse do leta 1988. Kdor pa pozna zgodovino reparacijskega vprašanja malo globlje in se je tudi potrudil preštudirati obširne elaborate, finančnih strokovnjakov, se zaveda, da je tudi neizmerno fino izdelana masinerija tega načrta končno le poskusni stroj, ki naj pokaže, ali se bo dogovorjeni plačevalni mehanizem trajno obnesel ali ne.

Razumljivo je, da presoja nemški narod, enako kakor poprej Dawesov, tudi Youngov načrt v prvi vrsti z vidika plačil, ki jih bo morala Nemčija plačevati. Mednarodni strokovnjaki, ki so se lahko povzpeli nad vplive dnevnih politik, so že takoj splošno jasno spoznali dvojno naravo reparacijskega vprašanja. Zavedali so se da ne gre samo za to, koliko bo nemški narod lahko trajno plačeval brez prevelike škrode za svoj obstoj, temveč da gre tudi za posledice, ki jih bodo rodila ta plačila pri prejemnikih. Kajti pri tako velikih mednarodnih plačilih od naroda do naroda, od gospodarskega ozemlja do gospodarskega ozemlja ne nastajajo obvez-

nosti samo za plačnike, temveč tudi za prejemnike.

Mednarodna plačila je mogoče realizirati večinoma le potom blagovnega izvoza. Zlato je tudi vprašanje, koliko bo mogla Nemčija plačati reparacij, končno le vprašanje mednarodnega plasiranja nemškega blaga. Mednarodni konzum nemških izdelkov pa zavisi zopet od tega, koliko bo ves svet pripravljen sprejemati nemško blago in na ta način Nemčiji olajšati plačevanje reparacij.

Po dosedanjih izkušnjah take pripravljenosti ni baš dosti. Lepe besede, ki so bile v Ženevi na mednarodni gospodarski konferenci postavljene v še lepše resolutije, so v kričnem sprotnju z dejanji. V Ženevi so na vso moč obsodili izvozne in uvozne prepovedi ter dumping kot neko vrsto neustojnega tekmovalstva med narodi. Priporočali so največje ugodnosti in znižanje carin. Gospodarska praksa pa kaže, da stremi v Evropi izven nje vsaka, tudi najmanjša država za ustvarjanje lastne industrije s pomočjo vedno višjih zaščitnih carin. Ne glede na to, da mora ta metoda koncem koncev rušiti vse države na svetu, je treba opozoriti, da pomenja za Nemčijo že sedaj čimveč svetovnega trga za plasiranje njenih proizvodov in s tem tudi zmanjšanje možnosti izpolnjevanja preveznih inozemskih obveznosti.

Svet za enkrat še ni prišel tako daleč, da bi uvidel te konsekvence. Po mojem mnenju ni aktivna zunanja politika v tem, da se nepreputno zahteva sprememba Youngovega načrta ali se hoče od upnikov celo izsiliti. Aktivna zunanja politika je nasprotno bas politika izpolnjevanja, ki je bila v zadnji vojni borbi tako srdito napadana in obsojana. Ta politika temelji namreč na spoznanju, da bo mogoče doseči ispremembo le tedaj brez nevarnih pretresljajev, ako bodo upniki na lastnem telesu občutili, da zahteva gospodarska razsodnost spremembo obstoječega stanja. Prepričan sem, da bo prišel čas, ko bodo upniki razmišljali o tem, ali naj nemška plačila znižajo, ali pa jih omejijo z odvzemanjem nemškega blaga.

Ni še prišel čas za to spoznanje in za mednarodne posledice, ki bi iz njega izhajale. Kratkovidno mišljenje, da je mogoče plačevati reparacije brez sodelovanja prejemnikov plačil, pa je rodilo za notranji gospodarski položaj Nemčije že zelo neprijetne posledice. Velika masa nemškega naroda, pred vsem tudi masa nemškega podjetništva, se je po zaslugi vnetega in doslednega delovanja nemških vlad v zadnjih letih že pripravila k izvajanju politike izpolnjevanja. Pripravljena je bila plačevati velike zneske, pripravljena nositi iz tega izvirajoče davčne in socialno politične obremenitve. Smatrala pa je za samoumevno, da bo treba temu primerno tudi več producirati. Racionalizacija večine nemških podjetij je pripravila večje storitve za pričakovani večji odzven blaga. Mesto tega pa so nemški trgovini in nemški industriji pred nosom zapirala vrata za vrati. Kjer je še ostala kaka luknja, ki bi se skozi njo moglo vtihoapati nemško blago, je bila z vso naglico zamašena. S silnim naporom svojih moči je skušala nemška industrija povečati svoj eksport. Toda izgube so rasle od dneva do dneva. Podjetja so morala omejiti svoje obrate. Peskus znižanja mezd je bil bolj radikaliziral delavstvo, ki je bilo itak že v veliki meri brez zaposlitve.

Ta dejstva pojasnjuje današnji

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in raznih drugih stvareh. Vse naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočila vedno le prvovrstne brzo-parnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovalnim v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameniranim odpotovaljem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilec, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedeleci. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripisani v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

gospodarski položaj Nemčije. In ravno v tem položaju tidi tudi resnična nevarnost za svet, ne pa v nacionalistični idejni usmerjenosti agitacije, ki je skušala napeljati vodo iz gospodarske bede širokih mas na svoje mlne. Kajti ta beda se mora prej ali slej pojaviti v notranjih nemirih, v nazadovanju produkcije in naposled v zastoji plačevanja.

V takih razmerah ni mogoče doseči spremembe na boljše s sredstvi nacionalistične politike sile niti od znotraj na ven niti od zunaj na znotraj. Rešitev je samo v političnem in gospodarskem sporazumu. Edino sredstvo je razširite možnost oddaje blaga, bodisi z mednarodno ureditvijo carinskih barier, bodisi z evropsko gospodarsko kooperacijo.

RAD BI ZVEDEL za natančni naslov svojega brata JOSIPA KASTELIC. Čital sem v tem listu, da se nahaja v Vancouver, B. C., Kanada. Zaradi nezadostnega naslova ga pošta ne more najti. Kdor ga pozna ali pa če sam čita ta oglas, naj mi sporoči svoj naslov. — Miha Kastelic, 315 E. Brunks Lane, Milwaukee, Wis. (2x 28&29)

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslujemo se vsi brez izjeme, to stare in stanovitne denarne banke.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Neljubljena žena.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

26

(Nadaljevanje.)

— Ne, Walter. — Kako se bodo veselili moji starši!
— Ali raditega, ker se bodo iznebili prepirljive hčerke? — jo je podražil.
— Ne, ti ne hvala. Žalostni bodo, da bodo dobili teba za zeta! Povsem so nori nate, Walter.
— No, tega ne razumem prav. Povej mi, Lotta, kako zelo me imaš rada?
Vzdihnila je globoko.
— Ali naj povem pošteno?
— Povsem pošteno!
— No torej, — odkedaj te poznam!
Zri je nanjo, presenečen.
— In vendar si mi dala korbico ter ravnala z menoj tako, da se človeku naravnost smili!
— Da, iz strahu pred svojo lastno slabostjo, — in ker sem te smatrala strašno površnim in domišljavim. Konečno pa iz porednosti, ker nisem hotela, da bi me tako lahko zavojeval. Tvoja prva snubitev mi ni prav nič ugajala.
— A druga, da?
Porogljivost se je pokazala na njenem licu in prikazali sta se dve mišni jamici.
— Je pač tako, — ga je dražila.
Sklonil se je hitro ter poljubil jamico.
— Ti — je zapretila.
— Ni šlo drugače, Lotta. Jamici na tvojem obrazu ste me napravili naravnost blaznim! Razventega pa si bila nepoštena in to zahteva kazen!
— Nepoštena!
— Da moja druga snubitev ti je torej boljše ugajala? Tako hinavščino je treba kaznovati!
— In sedaj naj rečejo ljudje, da niso moški domišljavi?
— Ali zopet pričinjaš vojevali se? To te stane poljub!
— Ti ne smeš! — ga je ozmerjala.
— Vsaka bojevita beseda te bo stala po en poljub!
Skočila je pokonci ter se naslonila na ograjo verande. On je stopil poleg nje ter počenjal vsakovrstne zaljubljenosti. Izsliskala si je, kako krasno bo, ko bo postala njegova žena.
Tedaj je izginila prešernost. Pogledala ga je s solznimi očmi ter se naslonila nanj.
— Walter, — dragi Walter!
On jo je hitro in pritaženo pritisnil k sebi.
— Moja Lotta, moja krasna deklica!
Tako sta stala, dokler nista stopila k njima Heinz in Ria.
Heinz je vedel Rijo področno.
— Dragi Walter, — moja čestita gospodična, — predstavljam vam Rijo kot svojo drago nevesto! — je rekel gonko.
Walter je položil smehljaje svojo roko krog Lottie.
— Dragi Heinz, — moja draga gospodična Ria, — Lotta in jaz sva se ravno kar zaročila, sledeč vašemu vzgledu!
Oba para sta si želela obilo sreče prav od srca.
*
Lotta je šla še istega večera z Walterjem k staršem, da izprosi njih blagoslova in dovoljenja.
Heinz in Ria sta jima sledila pozneje in v skromnem, prijaznem stanovanju so proslavili dvojno zaroko.

Naslednjega dne, v nedeljo sta bila Heinz in Ria povabljeni k slovesnem obedu k Meistru. Lotta je hitela že zgodaj domov.
Ria je bila vesela, da je bila sama, ko so ji prijavili Henrik Krause-ja.
Tudi danes je bil točno na mestu. Zapazila pa je, da je bil danes nekoliko bolj nestalen kot prejšnjega dne.
Tem bolj energično pa je nastopila proti njemu.
Ne da bi ga pustila govoriti najprvo, je rekla mirno in odločno:
— Pripravljenih imam za vas šest tisoč mark, gospod Krause. Izstavili pa mi boste pobotnico za to. Čeprav vem, da niso vaše zahteve upravičene, bom vendar držala svojo obljubo ter vam izplačala tudi preostalih štirinajst tisoč mark. Na trden datum pa ne morem obljubiti ničesar, ker moram šele vedeti, kje naj si preskrbim toliko denarja za izplačanje tega.
Krause je bil vsled določnega nastopa nekoliko ustrašovan. Nato pa jo je skušal nadkriti ter dobil nesramen obraz.
— Gospodična, prav nič vam ni treba žrtvovati se. Premislil sem si vso stvar. Če pojdem k Heintzu Materni, bom gotovo napravil boljše kupčijo. On bo boljše plačal za svoje dobro ime.
Ria se je obvladala.
Niti ena poteza njenega obraza ni izdajala njenega strahu. Bila je oborožena ter je posegla po zvijači, katero si je izmislila.
— Danes vas ne bom več ovirala na tem, gospod Krause, — in na ta način bom rešena tudi svoje obljube. Od gospoda Materna pa ne boste dobili niti belica.
Razventega pa vam moram povedati, da sem se včeraj zaročila z njim. On me je ozmerjal, ker sem vam obljubila tako lahko mišljeno. Nič, kar nameravate, se ne bo zgodilo, — a pustil vas bo aretirati takoj!
Krause je gledal s preplašenimi očmi na vrata.
— Što hudičev! — je mrmral ter se potuhnil.
— Da, radi izsiljevanja vas je hotel dati zapreti in raditega, ker ste ukradli listine iz pisalne mize mojega očeta.
Jaz pa nisem hotela, da bi prišel v ječo nekdanji prijatelj mojega očeta ter ga prosila, naj ne stori tega. Le s težavo sem ga pregovorila, da ni storil tega.
Krause je postal bled kot sveča.
Zelo ponižno in pokorno se je ozrl vanjo.
— Vi vidite torej, — je nadaljevala — da so tudi vaše pretnje ostale brez uspeha. Moj zaročenec me je sicer nujno prosil, naj vam ne dam nikakega belica, a dosedaj sem vedno držala, kar sem obljubila. Hčem vam pomagati, da pričnete živeti drugo življenje!
Raditega vam tudi dajem denar. Pri zadnjem obroku mi boste vrnili risbe, ki imajo zame vrednost le kot spomin na mojega očeta!
Krause je postal zelo kratkobeseden.
Obrisal si je pot s čela ter izgledal tako bedno, da se je pričel smiliti celo Riji.
Ponižno je rekel:
— Verujte mi, gospodična, da bi vas ne nadlegoval, če bi ne bil tak revež!
Zahvalim se vam, da ste mi prihranili stike s policijo! Lahko bi postalo celo zelo neprijetno za vas in vašega gospoda ženina, kajti take stvari dvigujejo dosti prahu!
— Motite se, — kajti stvar naju ne more niti malo zadeti. Rolf Matern je mrtev in njegovo nobnašanje napram moji materi je bilo tako, da sem ga pohvalila celo jaz.
Obe sva vedeli, da je izmajda mojega očeta najboljša spravišana v njegovih rokah!
Nato je našla šest bankovcev po tisoč mark, si dala izstaviti pobotnico.
Nato je vzela še njegov naslov ter mu rekla:
— Ne pridite več sem, ne da bi me pisмено vprašali, če vas lahko sprejemam sama!
Najboljše je, če vas ni sploh več semkaj, predno ne prinesete risb. To je v vašem interesu najboljše!
(Dalje prihodnjic.)

BLAZNIKOVE PRATIKE za leto 1931 CENA 20 CENTOV

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1931 BO V KRATKEM GOTOV Letos bo posebno zanimiv CENA 50 CENTOV

ZASTOPNIKE prosimo, naj takoj javijo, koliko Pratik in Koledarjev potrebujejo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18 STREET NEW YORK, N. Y.

EMENTALEC IN FAŠISTIČNA HIMNA

V Ementalu se je nedavno vršil sestanek francoskih in švicarskih sirarjev. Na banketu, ki je zaključil zborovanje, je godba menadoma zaigrala znano fašistično popevico "Giovinezza". Francoski gostje so bili nejevoljni in svojim gostiteljem to tudi odkrito priznali, češ, da se niso nadejali tega čudnega glasbenega užitka. Vprašali so predsednika, da li je morda sirarno društvo fašistično, ker svira fašistično himno. Predsednik pa je smeje omenil, da godba ni igrala "Giovinezze", marveč staro ementalško narodno pesem, katere besedilo se glasi: "Nikjer na svetu ni lepše nego v Ementalu". Pesem je bila davno znana, preden so jo usvojili fašisti.

ŽENITEV DIPLOMATOV

Italijanska vlada je izdala naredbi, ki prepoveduje Italijanskim diplomatom zakonske zveze s tujkami. Sicer je bilo pod fašistovskim režimom že davno v veljavi to pravilo, sedaj pa je zadobilo zakonito sankcijo. Odslej ne bo ministstvo več dovoljevalo ženitev italijanskih diplomatov s tujkami. Naredbo temeljujejo z ugotovitvijo, da je mož čisto pod vplivom svoje žene ter zato ne more s pravo odločnostjo zastopati koristi svoje države, kadar so te v nasprotju s koristmi žene domovine. Podobne omejitve so določile tudi nekatere druge evropske države, kar priča, da razlog morda le ni brez vsake podlage.

SREČNA DEŽELA

Po poročilu generalnega tajništva norveške komisije za državne jetnišnice se na Norveškem od leta 1928 dalje ni pripetil niti en primer umora ali sličnega krvavega čina s smrtnim izidom. Načelnik te komisije Kristijan Hammson pravi, da je to razveseljivo nazadovanje kriminalnosti na Norveškem pripisati povsemnemu blagostanju naroda, boljšim delavskim prilikam, omejitvi alkohola in višji kulturni stopnji ljudstva. Zlasti slednje je zelo važno, kajti smrtna kazen je odpravljena, s čimer bi bil ovržen nazor, da bojazen pred smrtjo kazni-jo odvrača ljudi od zločinov. Višja kulturna stopnja naroda je najboljše sredstvo proti kriminalnosti.

PRAKTIČNA ODREDEA.

Moskovska "Pravda" poroča, da je zmanjkalo po kolodvorskih restavracijah v Odesi in okolici vsak dan po več žlic. Zasedovanje tatov je ostalo brezuspešno. Zveza nabavljenih čadrag, ki ima restavracije v najemu, je naposled odredila, naj preuknjajo natakariji z žebli vse žlice. Gostje sicer godrnjajo, toda odredba je pomagala: tatvine so prestale. Nihče si ne upa krasiti žlic, ki jim je na takšen način zasnovan izvor.

31. oktobra: Majestic, Cherbourg Augustus, Napoli, Genova	25. novembra: Europa, Cherbourg, Bremen
1. novembra: New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam	26. novembra: Mauretania, Cherbourg America, Cherbourg, Hamburg
4. novembra: Columbus, Cherbourg, Bremen	28. novembra: Saturnia, Trst Homeria, Cherbourg Deutschland, Cherbourg, Hamburg
5. novembra: Mauretania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Hamburg Hamburg, Cherbourg, Hamburg	29. novembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg
6. novembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen	3. decembra: Aquitania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Hamburg Hamburg, Cherbourg, Hamburg
7. novembra: Homeria, Cherbourg Republie, Hamburg Stadendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam	4. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
8. novembra: Leviathan, Cherbourg St. Louis, Cherbourg, Hamburg	5. decembra: Paris, Havre Bremen, Cherbourg, Bremen Olympic, Cherbourg Augustus, Napoli, Genova
9. novembra: Conte Blancamano, Napoli, Genova	6. decembra: Leviathan, Cherbourg
12. novembra: Vulcania, Trst Aquitania, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Hamburg Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg	10. decembra: Vulcania, Trst Berengaria, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Hamburg Conte Blancamano, Napoli, Genova
13. novembra: Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen	11. decembra: Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen Roma, Napoli, Genova
14. novembra: France, Havre Bremen, Cherbourg, Bremen Olympic, Cherbourg Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam Roma, Napoli, Genova	12. decembra: De France, Havre St. Louis, Cherbourg, Bremen
19. novembra: Berengaria, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg New York, Cherbourg, Hamburg	15. decembra: Europa, Cherbourg, Bremen
20. novembra: Dresden, Cherbourg, Bremen	16. decembra: Mauretania, Cherbourg
21. novembra: De France, Havre Majestic, Cherbourg	17. decembra: President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg New York, Cherbourg, Hamburg
22. novembra: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg	18. decembra: Dresden, Cherbourg, Bremen
23. novembra: Conte Grande, Napoli, Genova	23. decembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
	24. decembra: America, Cherbourg, Hamburg
	26. decembra: Bremen, Cherbourg, Bremen Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
	27. decembra: Paris, Havre Leviathan, Cherbourg
	31. decembra: President Harding, Cherbourg, Hamburg

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

FRANCE 14. nov. (7 P. M.)
De France 21. nov.; 12. dec. (7 P. M.) (10 P. M.)
PARIS 5. dec.; 24. dec. (4 P. M.) (4 P. M.)

Najkrajša pot po svetom. Vsega, je v posebni kabini z vsami modernimi udobnostmi. Pileta in glavni francoski kuhinja. Izredno nizke cene pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. —

Uprava lista.

Kupite jih lahko v kateremkoli koncu sveta . . . Zakaj

One
Zadovoljujejo
.. Zato je to

Chesterfield
ENA bo vedno prednjačila!

NAŽGITE ENO in prepričajte se sami. Potem boste spoznali, kaj pomeni "one zadovoljujejo". Uživali boste Chesterfield bolj kot katerokoli drugo cigareto.

Sakser State Bank
82 CORTLANDT ST., NEW YORK
Tel. Barclay 9389